

Autorski komentar visokog predstavnika: Zlodjela zaslužuju osudu

Stalno imam na umu kako je pomirenje od velikog značaja za reintegraciju društva nakon rata u BiH. Pomirenje je jedan od temelja Daytonu i način da se ratne rane zaliječe. Ipak, do pomirenja se ne može doći bez razumijevanja i prihvatanja utvrđenih činjenica vezanih za događaje iz proteklog rata.

Svakodnevno nam se stavlja do znanja da, bez obzira na pravosnažne sudske presude donesene za ratne zločine, pojedini političari i javni funkcioneri nastavljaju ili negirati te zločine ili veličati njihove počinioce. Naprotiv, počinjena zlodjela zaslužuju trajnu i istinsku osudu.

Indikativna je činjenica da presude međunarodnog suda nisu uvedene u domaću kaznenu evidenciju. Ni jedna druga država u okviru mandata MKSJ nije imala taj problem. Te države su odmah izvršile registraciju tih presuda na osnovu domaćeg zakonodavstva i u skladu sa zakonima o zaštiti podataka.

U tom smislu, kao visoki predstavnik, pozdravljam i u potpunosti podržavam potpisani Memorandum o razumijevanju između BiH i Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove. U skladu sa Memorandumom, Ministarstvo pravde BiH preuzima odgovornost da nadležnim domaćim organima distribuira službeno zaprimljene presude Međunarodnog suda protiv državljana BiH radi unosa tih podataka u domaću kaznenu evidenciju. To je sada potrebno odmah implementirati, a ratni zločinci osuđeni od strane MKSJ-a trebaju biti i zvanično tretirani kao takvi u Bosni i Hercegovini.

Ipak, potrebno je još mnogo toga da se uradi, a posebno putem hitnog usvajanja neophodnih zakona kako bi Memorandum bio proveden tako da bi rezultirao jasnim pravnim posljedicama pri

čemu će krivična evidencija imati jasnu svrhu. Takvo zakonodavstvo se posebno treba baviti problemom angažmana osuđenih ratnih zločinaca u javnim ustanovama i na javnim funkcijama bez potpune rehabilitacije.

Povjerenje javnosti u institucije je na niskom nivou, a percepcija i povjerenje u javne institucije dodatno se narušavaju ako se u njih imenuju ili biraju osobe osuđene za ratne zločine. Danas su u Bosni i Hercegovini žrtve i društvo u cjelini izloženi ne samo negiranju zločina koje su pretrpjeli, veličanju onih koji su te zločine počinili, već i mogućnosti da se ratni zločinci, plaćeni iz javnih sredstava, u punom kapacitetu angažiraju u javnim poslovima i da upravljaju njihovim svakodnevnim životom.

Oni koji su proglašeni krivim za ratne zločine ne bi trebalo da budu birani niti imenovani na javne funkcije u društvu koje finansiraju svi građani Bosne i Hercegovine, uključujući i one koji su direktno ili indirektno žrtve rata ili su i sami direktno ili indirektno pretrpjeli štetu zbog rata.

Stoga pozivam vlasti u Bosni i Hercegovini da hitno usvoje potrebne zakone koji bi zaštitili integritet javnih institucija i poštovali dostojanstvo žrtava. Samo ovakvim zakonodavnim mjerama bh. vlasti će moći pokazati opredijeljenost za izgradnju društva utemeljenog na vrijednostima mira, pravde i pomirenja. Kao što sam najavio i obećao u Srebrenici, vrlo ću pažljivo pratiti pravovremenu realizaciju ovih zadataka.

Pomirenje znači prihvatanje razarajućih pogrešaka i tragedija iz prošlosti kako bismo zajedno došli do bolje, evropske budućnosti. Ideja ujedinjene Evrope je utemeljena upravo na tome: suočavanje i liječenje rana iz prošlosti u svrhu saradnje i bolje zajedničke budućnosti.